

методологія наближена до викладання в рідних країнах та за їх межами, але несе в собі більш глибоке розуміння підготовки конкурентоспроможного висококваліфікованого фахівця вищої медичної школи, який за рівнем знань не поступатиметься фахівцям з інших країн, а в деяких аспектах (практична медицина) мати більш високий рівень підготовки.

Етапи розвитку та становлення медицини як науки, її досягнення та напрацювання протягом минулих тисячоліть, досвід та важка праця відомих в різні періоди людства корифеїв призводять до високого розуміння правильності та особистої відповідальності молодих спеціалістів перед суспільством. Усвідомлення даного ствердження забезпечує тільки один предмет – історія медицини, який також формує етико-деонтологічні аспекти сучасного лікаря з часів стародавніх цивілізацій – батька медицини Гіпократа з відомої «Клятви».

Відповідно до сказаного, дана дисципліна є фундаментальною у підготовці сучасного спеціаліста з високою медичною якістю і обґрунтовує її обов'язкове вивчення на початкових курсах навчання.

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ В МИКОЛАЇВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

А.Ф. Кісельов, О.І. Цебржинський, Г.В. Грищенко, В.С. Черно

Довгий і нелегкий шлях медицини і охорони здоров'я населення Миколаївщини відзначався самовідданою, під час героїчною і нерідко трагічною долею вчених і лікарів за 215 років існування міста Миколаєва і 70 років Миколаївської області. На вівтар медичної науки й охорони здоров'я вони віддавали свої сили, знання й досвід. Ім'я першого лікаря Миколаївщини Данили Самойловича і почесного громадянина Лева Васильовича Громашевського відомі нині у всьому світі.

Імена деяких вчених, талановитих лікарів-новаторів України добре відомі, але інші особистості, що жили і працювали на Миколаївщині, мало відомі або просто незаслужено забуті (В.І. Даль, В.А. Страдомський, М.С. Уваров, О.В. Павлов) Часто окремі фактори у біографії та їх діяльності не тільки заслуговують на увагу, а й дозволяють внести їх імена в історію медицини України і їх складової частини Миколаївської області.

В період розбудови держави України необхідні історичні дослідження і узагальнення образу вчених: практичних медичних працівників. Важливим є розкриття суті і змісту їх діяльності в ім'я народу в різні соціально-економічні устої.

З цією метою обласне наукове товариство істориків медицини на підставі архівних документів Миколаєва, Херсона, Києва, Санкт-Петербургу і Москви створила в Миколаївському державному університеті імені В.О. Сухомлинського, що має статус класичного університету з трьома інститутами і чотирма факультетами ініціативну групу викладачів, які на предметах медико-біологічного профілю втілюють в життя історію медицини України. Насамперед, при підготовці біологів, істориків, вчителів початкових класів, вчителів фізичної культури та інших спеціальностей.

В лекціях з біології, вікової фізіології, гігієни, фізичної культури, спортивної медицини, валеології, безпеки життєдіяльності, психології та інших предметів обов'язково надається історія медицини і охорони здоров'я. Для студентів підготовлені і спеціальні монографії: «Життя і діяльність першого лікаря Миколаївщини Д.С. Самойловича», «Історія медицини і охорони здоров'я Миколаївщини в особах», «Події, факти і особи в розвитку хірургічної служби Миколаївської області (1789-2005 рр.)» та інші.

Постійно працюють і наукові студентські гуртки з історії медицини, гігієни, біології. В умовах відсутності медичного інституту ця робота товариства істориків медицини має свої наслідки.

Зі історії медицини і охорони здоров'я студенти пишуть реферати з розділів свого дослідження та здійснюють доповіді на загально-університетській студентській конференції. Кращі дослідження оформляються для участі студентів у Всеукраїнській або Міжнародній конференціях з різних питань історії медицини регіону та вклад вчених України в розвиток медичної науки.

Члени обласної наукової спілки істориків медицини регулярно приймають участь в роботі наукових медичних асоціацій різних спеціалізацій, де виступають з доповідями історії, розвитку і досягнень медичної науки.

ГОЛЬ НАГЛЯДНОСТИ В ОПТИМИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

И.В. Суровцева

В Концепции модернизации российского образования на период до 2010 г., одобренной правительством Российской Федерации в декабре 2001 г., большое внимание уделяется повышению эффективности и качества подготовки специалистов. Среди многих аспектов решения этой важнейшей задачи существенная роль принадлежит повышению эффективности применения наглядных пособий и технических средств